

Protokollsanteckning (NL)

Ärende 6

Risk och konsekvensanalys
gällande tunnelbaneavtalet**Protokollsanteckning**

Bilaga 1

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Risk- och konsekvensanalys t-bana Nackalistan var det enda partiet som röstade emot t-baneavtalet p g a att det saknades en risk- och konsekvensanalys på bordet före beslutsfattande. Vi var inte emot t-baneutbyggnad i sig, förutom att vi också ville ha en jämförande analys av vad en utbyggd Saltsjöbana skulle innebära som alternativ. Nu, en månad efter valet, finns åtminstone en sammanfattande beskrivning av ett urval av tänkbara risker och konsekvenser av avtalet som tagits fram och undertecknats av samma stadsledning som höjde avtalet till skyarna i februari.

Någon uttömmande analys har inte gjorts. Man tar bara fram de faktorer som ”bedömts” ha högst riskvärde. För fullständighetens och öppenhetens skull behöver vi få tillgång till hela analysen, med samtliga risker och konsekvenser samt hur dessa har bedömts och av vilka. Vi vill bl a ta del av utförliga ekonomiska analyser av fördyrningar på grund av problem med till exempel signalsystem, depåanslutningar och tunneldrivningar. Hur mycket riskerar bussterminalen vid Forum kosta om den till exempel måste byggas på en överbyggnad av 222:an? Samma terminal som Mats Gerdau så sent som i somras trodde ingick i t-baneavtalet. Hur stor kan notan totalt bli för Nackamedborgarna?

Vilka konsekvenser blir det om tunnelbanan blir försenad, i kombination med en fortsatt hög byggtakt, nämns inte. Slussen, Skurubron och alla övriga infrastrukturprojekt som ska genomföras samtidigt tas inte heller upp. Trafikin farkten som då uppstår finns inte med som en risk. Inte heller risker med att prioritera ”staden”, nybyggen och de nya invånarna på bekostnad av övriga Nacka och nuvarande invånare. Eller risker med att tvingas tacka Ja till mindre lyckade byggprojekt för att man är pressad av tid, ekonomi och avtal. Att människor inte mår bra av en alltför hög förändringstakt. Redan idag så överskrider Nackas sociala kostnader budgettaket. Man vill påskynda stadsbyggnadsprocessen, trots att man redan har problem med att rekrytera och med kompetensförsörjning, vad blir det då för kvalitet? Vill vård och skolföretag etablera sig på samma sätt när vinstintressena har förändrats? Hur kan det oroliga världsläget påverka hela Europas ekonomi?

Tunnelbaneprojektet ska pågå i 15 år. Det är redan nu väldigt mycket som släpar efter i Nacka. Fort och fel, slarv, stress och tidsnöd....riskerna är oändliga, åtminstone flera hundra. Dokumentet tar upp två! Att bedöma risker och konsekvenser av ett redan ingånget avtal innebär risk för konfirmeringsbias, d v s att vi selektivt väljer ut fakta som bekräftar att vi tagit rätt beslut och blundar för sådant som talar emot. Det är ännu ett gott skäl att alltid göra analyser först vilket också kommunens revisorer har påpekat. Efterhandsanalyser ska därför alltid göras av utomstående. I det här fallet verkar kommunledningen mest se det som en formalitet, ett dokument som ska läggas till handlingarna.

De åtgärder och uppföljningar som föreslås för att minska olika risker, är utan undantag självklarheter, som alltid ska gälla. ”All information ska vara sann, relevant och tillgänglig”. Ska den inte alltid vara det? I en kommun som har visionen Öppenhet och mångfald? ”Vi måste förmedla att Nacka är attraktivt att bo och verka i så att man väljer att bosätta sig i Nacka”. På vilket sätt är detta specifika åtgärder för att minska risker i ett miljardprojekt? ”Följa utvecklingen av kvaliteten i välfärdstjänsterna”.

Liksom i avtalet om Skurubron är det tydligt att parterna är ovana att förhandla om kommunal medfinansiering. Det är fortfarande Staten som dikterar villkoren och kommunen böjer sig. Det är lätt att glömma bort att kommunen numera är betalande kund som ska förhandla om medborgarnas pengar och också kan och ska ställa krav. I det här avtalet finns ingen ömsesidighet. Se t ex villkoren för om någon av parterna inte uppfyller sin del av avtalet. Om kommunen inte når målet för bostadsbyggandet straffas man med att utbetalning av depositionen senareläggs. Om tunnelbanan å andra sidan blir försenad finns inga sanktioner. Kommunen får konsekvenser men ingen kompensation. Om projektet blir dyrare får kommunen vara med och betala, utan kostnadstak. (The sky is the limit. Det är obehagligt likt avtalet om bussterminal i Forum.)

Vi har fortfarande mycket svårt att förstå varför inte staten och landstinget helt står för kostnaderna. Nacka är den elfte mest befolkningstäta kommunen i landet. Om Sicklaön med idag 35 000 invånare vore en egen kommun skulle den vara större än 75% av landets alla kommuner. Den skulle dessutom vara fjärde mest befolkningstäta efter Sundbyberg, Solna och Stockholm, som alla i jämförelse har en utbyggd spårbunden kollektivtrafik. Men i det ”fantastiska” avtalet förbinder sig Nacka att piska sig hårt och bygga ut för 40 000 fler invånare och betala minst en miljard och uppåt för att få tunnelbana!

Nackalistan vidhåller att avtalet i första hand måste omförhandlas med avseende på bostadsbyggandet. Vi skulle även vilja ha en prislapp på tempohöjningen i bostadsbyggandet. Hur mycket mer kostar det att växa snabbt (t e x alla nyrekryteringar och andra merkostnader). Det kan ställas mot kostnaden att bryta avtalet om bostadsbyggande, d v s 25 mkr i räntekostnad samt minskade exploateringsintäkter för medfinansiering av tunnelbanan. Vad kostar det totalt? Till det kan man också lägga en jämförelse av stress, köer, trängsel och allmänt mående i kommunen. Växa snabbt, eller lugnt, genomtänkt och balanserat? Det ska också finnas med i en analys.